

door de marechaussee met de blanke sabel op de demonstranten te laten inrijden. Talrijke gewonden werden na afloop afgevoerd naar het enige jaren tevoren door Abraham Kuiper geopende Academisch Ziekenhuis.¹⁰¹

Albracht geloofde in het gezag van de wettige democratisch gekozen overheid – met daarin liefst een sterk vertegenwoordigd christelijk volksdeel. Daarvoor waren discipline en geestelijke eenheid van dat volksdeel onmisbaar. De afzetting van de Middeburgse predikant Jan Berend Netelenbos door de synode van Leeuwarden¹⁰² leek hem dan ook een verstandige beslissing. De Schriftopvatting van Netelenbos was die van de ethischen en niet die van de gereformeerden; het was niet meer dan logisch dat de man zich vervoegde bij de Nederlandse Hervormde Kerk.¹⁰³ Op universitair gebied werden de banden met Amerika aangehaald door een bezoek van vu-hoogleraar Valentijn Hepp¹⁰⁴ aan Calvin College. Het bezoek van deze dogmaticus werd een succes, maar er vielen bij de Amerikanen ook enige kritische reacties te beluisteren:

Op vele plaatsen, zelfs in Los Angeles aan the Pacific Ocean, heeft hij gesproken. Overal met groot enthousiasme gehoord. Ook hier in een 9-tal lezingen, grootendeels populair. Hij heeft een zeer eigenaardig spreektalent: zeer ge-ar-ti-cu-leerd, zeer duidelijk, dramatisch, pathetisch, ernstig en hartelijk. Wetenschappelijk bevredigde hij de vertegenwoordigers van seminarie en Calvin College slechts gedeeltelijk.¹⁰⁵

Ouderdom

Op het laatst van zijn leven werd Albracht vrijwel blind. Hij beseftte hoeveel hij te danken had aan zijn ongehuwd bij hem inwonende dochter, inmiddels op adres Tuinstraat 42. Zij schreef inmiddels zijn brieven uit, die hij haar dicteerde:

Carolina heeft tusschen de schooluren ook nog zooveel te doen. Dan eens zieke kinderen bezoeken, schoolwerk nazien, kleeven verstellen, bloemen verzorgen, wat haar zeer goed gelukt, en ten laatste, vader verzorgen.¹⁰⁶

Zijn kerkelijke en politieke belangstelling bleef ongebroken. Hoe moest het verder, nu leiders als Kuiper (overleden november 1920) wegvielen? De destabilisering van tot voor kort machtige en welvarende delen van Europa bleef hem zorgen baren. Hendrik had voor de drukkerij materialen besteld in Wenen, en was hoofdschuddend teruggekeerd. Het financiële stelsel in de vroegere Habsburgse hoofdstad was ingestort, hij had zijn bestelling moeten afrekenen met anderhalf miljoen Oostenrijkse kronen contant. De bevol-

¹⁰¹ F.J. Albracht aan K. Schoolland, Groningen 2 juni 1920. Hendrik Albracht kwam in 1923 te overlijden op de leeftijd van 52 jaar. De boekbinderij werd daarop verplaatst naar Utrecht, en daar overgenomen door een jongere tak van de familie. Hendriks zoon Tiedo Jan (1901-1972) emigreerde naar de Verenigde Staten, waar hij door het leven ging als Theodore (Ted) Albracht. Hij was donateur van Calvin College.

¹⁰² Cf. H.C. Endediijk, *De Gereformeerde Kerken in Nederland* 1 (1892-1936), 139-141. Netelenbos werd vervolgens hervormd predikant in Heinkenszand.

¹⁰³ F.J. Albracht aan K. Schoolland, Groningen 30 september 1920.

¹⁰⁴ Dirk van Keulen, 'Valentijn Hepp', in: George Harinck, Wim Berkelaar, Albert de Vos en Lodewijk Winkeler (red.), *Christelijke Encyclopedie* 11, Kampen 2005, 779-780.

¹⁰⁵ K. Schoolland aan F.J. Albracht, Grand Rapids 24 november 1924.

¹⁰⁶ F.J. Albracht aan K. Schoolland, Groningen 13 juni 1924.